

Съпоставителна таблица

1) Служби за съдебна инспекция	
Албания	 Висшият инспекторат на правосъдието. (<i>Inspektori Lartë Drejtësisë - ILD</i>) е създаден на 1 февруари 2020 г. като нова независима конституционно установена институция. Като публичноправно юридическо лице със самостоятелен бюджет (в рамките на държавния бюджет), приет от Народното събрание, Висшият инспектор на правосъдието разполага с организация, структура и брой служители, определени от Народното събрание по предложение на Висшия инспектор на правосъдието.
Белгия	 Аферата „Дютру“(1996 г.), „войната“ между полицейските служби и политизирането на съдебната система доведоха до: -> голямо протестно движение - „Белият марш“ 1996 г: 300.000 протестиращи -> общо политическо споразумение относно реформата на съдебната система и полицейските служби. През 1998 г. със споразумението „Октопод“ е създаден <i>Висшият съдебен съвет</i> (отговорен за съдилищата и прокуратурите). В него откриваме: - Комисията по назначения и номинациите; - Комисията по становища и разследвания, която се подразделя на нидерландскоезична, френскоезична и английскоезична комисии; - Комисията по становища и разследвания: • отговаря за разглеждането на жалби (CAE и АОС), • за изготвяне на становища и предложения, свързани с функционирането на съдилищата и прокуратурата (CAER/VAOC), • за разследвания и одити, свързани с професионалната дейност на съдилищата и прокуратурите (CAER/VAOC).

БЪЛГАРИЯ	 С член 132а от Конституцията от 1991 г., обнародван на 6 февруари 2007 г., се създава орган за инспекция и контрол на съдебната власт като независимо юридическо лице в рамките на съдебната система, наречен <i>Инспекторат към Висшия съдебен съвет</i>, чиито членове (главен инспектор и инспектори) се избират от Народното събрание. С оглед на това, че <i>Висшият съдебен съвет</i> е висш административен орган на българската съдебна система и отговаря за нейното управление и независимост, Конституцията възлага на Инспектората към ВСС контрола върху дейността на органите на съдебната власт .
ФРАНЦИЯ	 <i>Генералният инспекторат на правосъдието (L'Inspection générale de la justice)</i> е създаден от сливането на инспекторатите на съдебните органи, затворническата администрация и съдебната защита на младежите и е служба към Министерството на правосъдието. Той изпълнява задачи, свързани с оценяването и проверката на дейността на съдилищата и на всички централни и регионални отдели на Министерството на правосъдието. Притежава • междусекторна компетентност по отношение на всички дирекции и отдели на министерството, • междуправителствено призвание, • международно измерение. Независимостта на инспекторите е гарантирана.
ИТАЛИЯ	 ГЛАВЕН ИНСПЕКТОРАТ (ISPETTORATO GENERALE) Главният инспекторат на Министерството на правосъдието (<i>Ispettorato Generale del Ministero della Giustizia</i>), създаден с Кралски указ № 775 от 8 декември 1907 г., допълнен с Министерски указ от 30 октомври 1958 г. („<i>Стандарти за извършване на проверки в съдебните служби</i>“ и понастоящем уреден по отношение на състава и дейността си със Закон № 12 от 8.08.1962 г., № 1311, частично изменен със закони от

	8.08.1980 г., № 426, и от 6.10.1988 г., № 432, е „служба за пряко сътрудничество“ на Министерството на правосъдието, която съгласно чл. 110 от Конституцията, „без да се засягат правомощията на Висшия съдебен съвет, отговаря за организацията и дейността на службите, свързани с правосъдието“. Ето защо от функционална гледна точка Инспекторатът е орган, който прави предложения по отношение на инициативите и правомощията, възложени на министъра на правосъдието. Единственото му задължение е да съобщава резултатите от проверките и предшествашите дисциплинарното производство разследвания, които е извършил, и не притежава правомощието да приема мерки, произтичащи от резултатите от извършените от него дейности. Единствените мерки, които Инспекторатът може да приеме, са спешни мерки (<i>предписания и препоръки</i>), насочени към предотвратяване на вреди, произтичащи от сериозни нередности или злоупотреби, установени по време на проверките на службите на съдебните органи съгласно член 10 от Закон № 1311/62.
ПОРТУГАЛИЯ	През 1976 г., едновременно с влизането в сила на Конституцията (декрет от 10 април 1976 г.), е създаден Висшият съдебен съвет (<i>Conselho Superior da magistratura - CSM</i>) - конституционен, колегиален и автономен орган на държавата, на който по Конституция са възложени правомощията за назначаване, разпределение, преместване и повишаване на магистратите от общите съдилища (бел. пр. наказателни и граждански дела), както и дисциплинарни правомощия заедно с правомощията му на орган за институционална защита на съдиите и тяхната независимост. Инспекторатът е част от Висшия съдебен съвет (<i>Conseil Supérieur de la Magistrature</i>) и изпълнява спомагателни функции [на самия Съвет] при проверката и контрола на управлението на съдилищата, както и при оценяването на професионалните качества и дисциплината на магистратите - член 160, параграф 1 от Статута на съдебните магистрати (SMJ) и член 21, параграф 1 от Новия правилник на Инспектората на Висшия съдебен съвет (NRICSM).
РУМЪНИЯ	Главният инспекторат към Висшия съдебен съвет на Румъния (<i>Inspectia Judiciara</i>) се урежда от Устройствен закон № 317/2004. Членовете му - магистрати и държавни служители, които не са магистрати - се назначават от главния инспектор след конкурс, обявен от Съдебния инспекторат, за срок от 3 години, който може да бъде подновен.
ИСПАНИЯ	

**CONSEJO GENERAL
DEL PODER JUDICIAL
Servicio de Inspección**

Член 122 от Конституцията на Испания възлага правомощия за проверка на съдебните служби на Генералния съвет на съдебната власт (*Consejo General del Poder Judicial - CGPJ*), който е ръководният орган на съдебната власт.

В член 171 от Закона за устройството на съдебната власт се посочва, че Генералният съвет на съдебната власт проверява и осъществява надзор над всички съдилища, с цел гарантиране на функционирането на правораздаването. За да упражнява инспекционните си правомощия, Генералният съвет на съдебната власт разполага с технически орган - инспекционна служба (*Servicio de Inspección*), която в съответствие с разпоредбите на член 615.1 от закона, упражнява, под ръководството на Постоянния комитет, функциите по проверка и надзор на дейността на органите на съдебната власт, като извършва действия и посещения, разпоредени от Генералния съвет на съдебната власт, без да се засягат правомощията на ръководните органи на висшите съдилища на автономните общности и на Националния висш специализиран съд (*Audiencia Nacional*).

Инспекционната служба на испанския съдебен съвет има за задача да: оценява професионалната дейност, ефективността и качеството на работата на секретариатите и правителствените служби на подчинение на съдебната администрация; измерва, анализира и наблюдава професионалната им дейност, като установява областите за подобрене и отправя препоръки.

2) СЪСТАВ И НАЗНАЧАВАНЕ

АЛБАНИЯ

Висшият инспектор на правосъдието се избира с мнозинство от три пети от всички народни представители за период от девет години без право на преизбиране от средите на изтъкнати юристи с най-малко 15 години професионален опит и с безупречен морален и професионален интегритет, след подбор и класиране, осъществени от Съвета по назначенията в съдебната система, в съответствие с прозрачна и открита процедура.

Висшият инспектор на правосъдието има статут на съдия във Върховен съд.

Висшият инспектор на правосъдието е ръководител на институцията и изпълнява задълженията си напълно независимо. Всяка пряка или непряка намеса в дейностите на Висшия инспектор, свързани с проверка на жалби, дисциплинарно разследване и инспекционни проверки, както и по отношение на всеки конкретен въпрос, е наказуемо по силата на закона.

БЕЛГИЯ

Висшият съдебен съвет се състои от 44 членове:

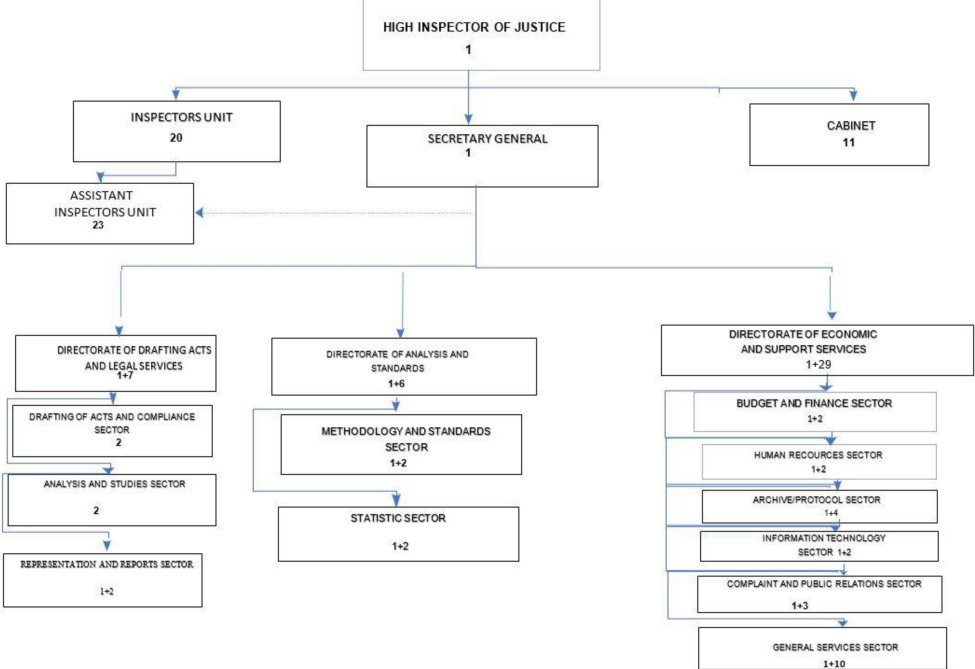
- 11 френскоговорящи магистрати (избрани от техните колеги) — 11 френскоговорящи членове, които не притежават статут на магистрати (назначени от Сената с мнозинство от 2/3);
- 11 нидерландскоезични магистрати (избрани от техните колеги) - 11 нидерландскоезични членове, които не притежават статут на магистрати (назначени от Сената с мнозинство от 2/3).

Всяка една езикова колегия се състои от най-малко 4 членове от всеки пол + най-малко:

	• 4-ма адвокати; • 3-ма университетски преподаватели или преподаватели във висше училище; • 4-ма представители на гражданското общество (журналист, психолог, одитор и др.). Мандатът е 4 години, с право на еднократно подновяване.
БЪЛГАРИЯ	В структурно отношение ИВСС е „към ВСС“. Формулировката изразява единствено принадлежността към конституционната рамка на съдебната власт. Инспекторатът е колегиален орган, съставен от един главен инспектор и десет инспектори. Условията и редът за избиране и освобождаване на главния инспектор и на инспекторите, както и организацията и дейността на Инспектората са уредени в глава трета чл. 40 - чл. 60 от Закона за съдебната власт. Главният инспектор и инспекторите се избират от Народното събрание с мнозинство от две трети от народните представители. Мандатът на главния инспектор е петгодишен, а на инспекторите - четиригодишен, с право на преизбиране, но не и за два последователни мандата. Главният инспектор и инспекторите се избират от средите на магистратите — съдии, прокурори и следователи, и други юристи с високи професионални и нравствени качества, съгласно критериите, предвидени в Закона за съдебната власт и условие за юридически стаж от най-малко 15 години за главния инспектор и най-малко 12 години за инспекторите, както и специфичен стаж като магистрат, придобит по време на професионалната им дейност.
ФРАНЦИЯ	Главният инспекторат се състои от главни инспектори, инспектори и служители, които се назначават от средите на • магистрати, • на ръководители на съдебните секретариати, на администрацията на затворите, на службите за съдебната закрила на младите и на администрацията на затворите за интеграция и пробация. В него се назначават и служители, притежаващи нови умения и експертен опит от различни области на компетентност, като например държавни експерти от други министерства, икономисти, статистици. Главният съдебен инспекторат е организиран в съответствие с целите, определени от министъра на правосъдието и пазител на печата.
ИТАЛИЯ	В структурно отношение Главният инспекторат се състои от: ➤ 21 магистрати (началник, заместник-началник и 19 магистрати от прокуратурата и от съдилищата, 7 от които имат най-малко 20 години трудов стаж като ръководители на главен инспекторат, а 12 от тях - най-малко 13 години трудов стаж в качеството на главен инспектор), назначени към Министерството на правосъдието с административни правомощия, извън устройствената роля на съдебната власт, съгласно член 196 от Закона за съдебната власт и правомощията на съдиите. - Магистратите-инспектори могат да упражняват функциите на заместник-прокурори и/или на съдии, като и в двата случая принадлежат към един и същ вид съдилища. ➤ 36 административни служители с инспекторски функции; ➤ 18 административни директори с инспекторски функции; ➤ 58 вътрешни административни служители.

	Всички служители на главния инспекторат са в структурата на съдебната администрация. Инспекторските правомощия се предоставят с постановление на министъра на правосъдието.
ПОРТУГАЛИЯ	Висшият съдебен съвет се състои от: • председател, който изпълнява и функциите на председател на Върховния съд; • двама членове, назначени от президента на Републиката; • седем членове, избрани от Народното събрание на Републиката; • седем членове, избрани от магистратите съдии (един съдия във Върховния съд, който е заместник-председател, двама съдии от апелативните съдилища и четирима съдии от първоинстанционни съдилища, по един предложен от всеки съдебен район). Той е и член на Висшия съдебен съвет, секретар, назначен измежду съдиите на закона, чиито функции се приравняват на генералния директор. Висшият съдебен съвет притежава и колегиални органи за вземане на решения (<u>Пленарен съвет, Пленарен съвет и Административен съвет</u>), колегиални координационни органи (по дисциплинарни, въпроси, за надзор и за връзка с окръжните отделения и отделенията по общи въпроси, включени в Постоянния съвет) и (<u>Председател, заместник-председател и съдия-секретар</u>). В структурата на ВСС е включена и „<i>инспекционна служба</i>“, ръководена и координирана от неговия председател, който делегира това правомощие на заместник-председателя.
РУМЪНИЯ	Инспекторатът се състои от магистрати и от държавни служители, които не са магистрати: ➤ 39 съдии (съдебни инспектори) ➤ 22 прокурори (съдебни инспектори) ➤ Вътрешен административен персонал Инспекторите се назначават в Съдебния инспекторат от главния инспектор след конкурс, организиран от Съдебния инспекторат, за мандата от три години, с право на еднократно подновяване за същия период, от средите на съдии и прокурори с най-малко 10-годишен стаж в съдебната система, които са изпълнявали ефективно задълженията си на магистрати в съд или прокуратура, чиято последната оценка от атестирането е „много добър“. По време на мандата си те спират да изпълняват задълженията си на магистрати.
ИСПАНИЯ	Инспекционната служба на Генералния съвет на съдебната власт се състои от: Ръководител на инспекционния отдел, назначен от пленума на Висшия съдебен съвет, с ранг на магистрат от Касационния съд или магистрат с повече от 25 години стаж в съдебната власт, който има статут на касационен съдия по време на мандата си; - Помощник-инспектори с над 5 години трудов стаж; - Съдебни секретари с над 5 години трудов стаж.

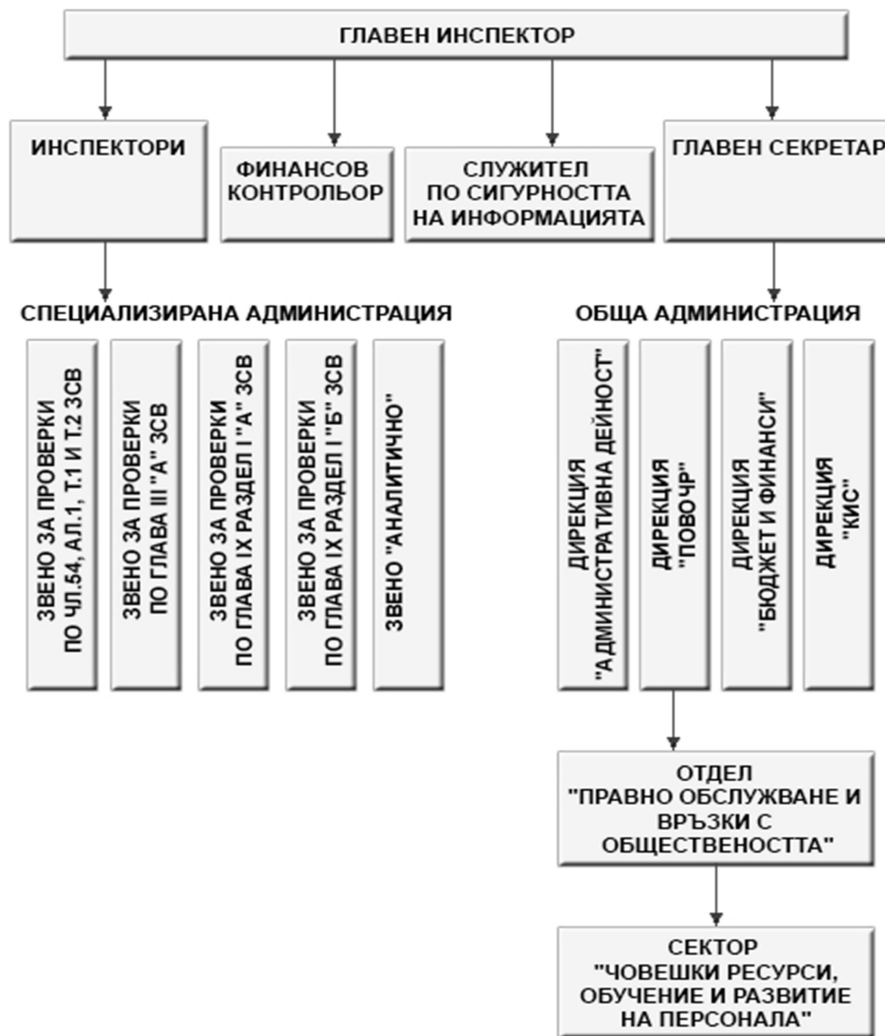
	3) ОРГАНИЗАЦИЯ
АЛБАНИЯ	При осъществяване на предвидената от Конституцията и законите дейност Висшият инспектор на правосъдието има следната структурна организация: Кабинетът на Висшия инспектор на правосъдието се състои от съветници, чиято основна дейност, освен възложените им правомощия с вътрешния правилник, е с консултативен характер и е свързана с проследяване на изпълнението на конкретни преписки и задачи, възложени за всеки отделен случай от Висшия инспектор на правосъдието. Отделът на инспекторите осъществява дейността си в съответствие с разпоредбите на действащото законодателство относно статута на съдиите и прокурорите в Република Албания и с тези на законодателството, свързано с ръководните органи в съдебната система. Отделът на заместник-инспекторите оказва подкрепа на отдела на инспекторите във фазата преди разследването и след провеждането на дисциплинарното производство. Дирекция „Изготвяне на актове и правно обслужване“ играе ключова роля при подготвянето на законовата рамка за дейността на Висшия инспектор на правосъдието, общия анализ, докладите и институционалните становища. Дирекция „Анализ и стандарти“ извършва анализи и изследвания с оглед стандартизиране на работния процес във всяко звено чрез разработване на вътрешни наръчници и специфични стандарти с цел определяне, актуализиране и анализиране на показателите, за да се подобри ефективността и намалят рисковете, които биха повлияли на резултатността на институцията. Дирекцията „Икономически и спомагателни дейности“ осъществява спомагателна дейност в областта на финансите, човешките ресурси, покупките и протокола и подпомага другите административни служби. Дирекцията предоставя и правна помощ на лицата, които желаят да подадат жалба до Висшия инспектор на правосъдието. Инспекторатът към Висшия инспектор на правосъдието включва два инспекционни отдела: • Отдел на инспекторите, съставен от 20 инспектори, половината от които имат статут на магистрати; • Отдел на заместник-инспекторите, съставен от 23 юристи с най-малко 10 години опит.

	
БЕЛГИЯ	Висшият съдебен съвет включва: 1) Комисията за назначаване и номиниране, която се състои от 14 членове, половината от които имат статут на магистрати. Всяка езикова колегия (нидерландскоезична/френскоезична) има своя комисия. Заедно те съставляват Комисията за назначаване и номиниране. Компетентности: • Конкурси за магистрати • Представяне на кандидати за назначаване или номиниране • Насоки за обучението на магистрати и стажанти в съдебната система 2) Комисията по становища и разследвания се подразделя на три комисии: 1 френскоезична (CAE) /4 магистрати и 4 служители без статут на магистрати 1 нидерландскоезична (AOC) (= AOC)/4 магистрати и 4 служители без статут на магистрати 1 обединена = 16 лица (CAER/VAOC) Компетентности: • Разглеждане на жалби (EAC и AOC) • Изготвяне на становища и предложения, свързани с функционирането на съдилищата и прокуратурата (CAER/VAOC) • Разследвания и проверки, свързани с функционирането на съдилищата и прокуратурата (CAER/VAOC)
БЪЛГАРИЯ	При осъществяване на дейността си главният инспектор и инспекторите се подпомагат от обща администрация и експерти, участващи в инспекционните екипи. Главният инспектор осъществява общо организационно и методическо ръководство на дейността на Инспектората, представлява го, разпорежда се със средствата по бюджета, осъществява контрол върху дейността на инспекторите, сключва и прекратява трудовите договори с експертите и служителите от администрацията, организира повишаване на квалификацията на инспекторите и на администрацията на органа. Инспекторите извършват проверките и ръководят екипите. Служителите в администрацията на ИВСС са организирани в <i>обща и специализирана</i>

администрация. Администрацията към Инспектората се ръководи от главен секретар на пряко подчинение на главния инспектор. Финансовият контролор и служителът по сигурността на информацията са на пряко подчинение на главния инспектор.

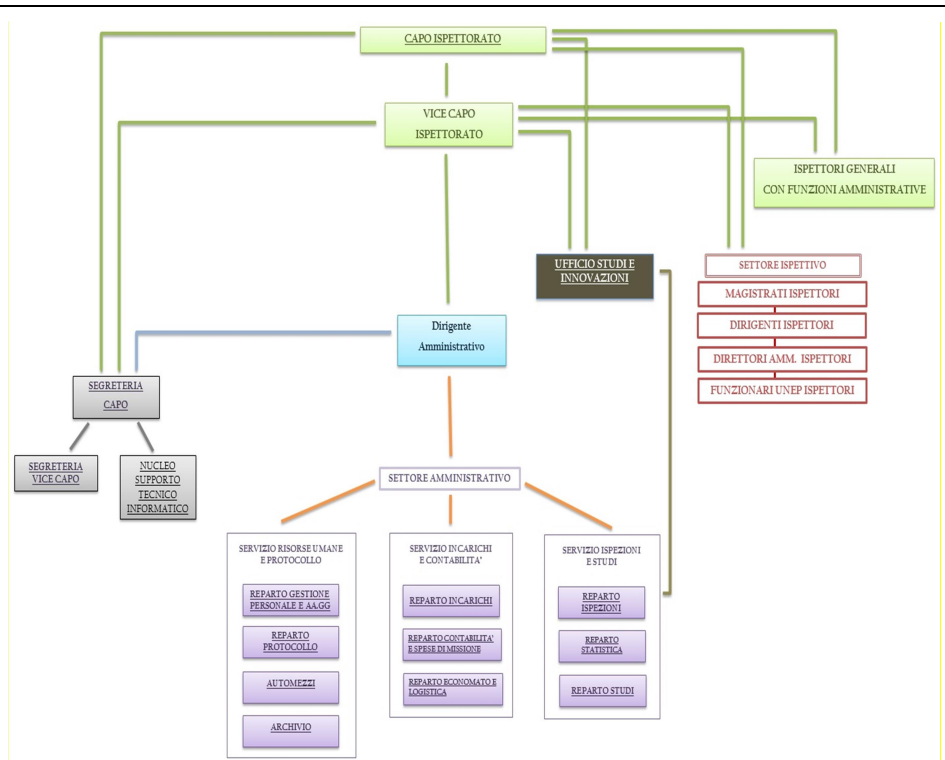
Общата администрация се състои от дирекция „Административна дейност“, дирекция „Правно обслужване, връзки с обществеността и човешки ресурси“; дирекция „Бюджет и финанси“ и дирекция „Компютърно-информационна сигурност“.

Специализираната администрация се състои от експерти, които се разпределят в пет звена в съответствие с правомощията на ИВСС. За експерти се назначават лица с висше юридическо или икономическо образование с не по-малко от 5 години стаж [по съответната специалност] след провеждане на конкурс.

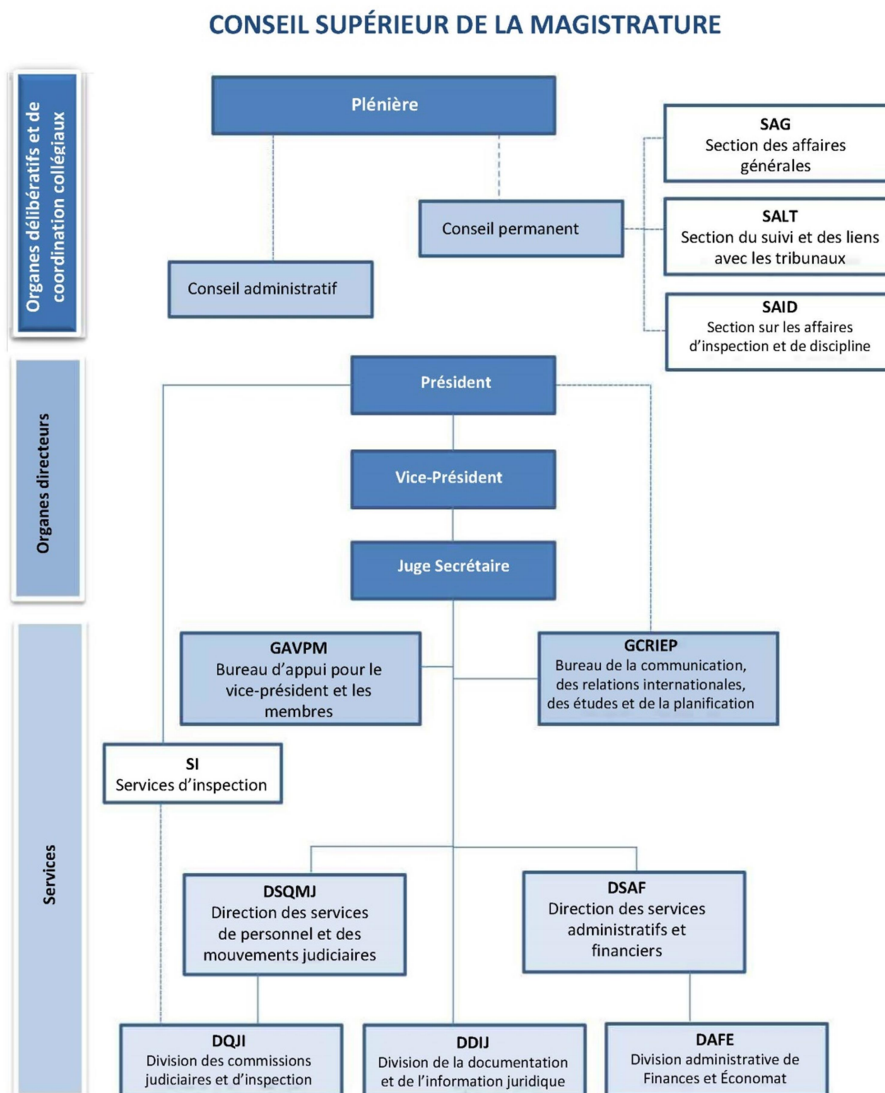
ФРАНЦИЯ	Вътрешното управление се осъществява от: ➤ Ръководен комитет в ограничен състав Комитетът: • се председателства от ръководителя на инспектората и гарантира плавното протичане на дейността, • заседава ежеседмично, • състои се от главния инспектор, неговия заместник, главния секретар и заместник-главния секретар, началника на кабинета и завеждащия комуникациите. ➤ Ръководен комитет в разширен състав Комитетът: • се председателства от ръководителя на инспекцията и отговаря за цялостното стратегическо управление, • включва и главните инспектори, ръководители на отдели и състави на проверки, представители на административната служба и определени представители на инспекторската колегия. • определя главните насоки на работа на инспектората и общата стратегия. заседава на всеки шест седмици. ➤ Партньорски комитет Комитетът: • се състои от 12 членове, чийто мандат е три години с възможност за подновяване на една трета от тях всяка година — отговаря за последователността и качеството на изготвяните документи: доклади, насоки и методически ръководства и т.н. — и е еталон относно изпълнението на задачите на инспектората, • допринася за подобряване и развитие на екипната работа, • предоставя съвети и обезпечава проверките, обсъжда и участва в разработването на доктрината за професионалната етика на Главния инспекторат на правосъдието, спазването на препоръките, методите на работа и качеството. Заседава всяка седмица.
-----------------------	---

	<pre> graph TD IG[Inspecteur général, Chef de l'inspection Jean-François BEYNEL] PA[Pôle audit] C[Communication] SG[Secrétaire général] SGA[Secrétaire général adjoint] CC[Chef de cabinet] SA[Services administratifs Service général Bureau des rapports Service de la documentation, des études et de la statistique] IGI[Inspecteurs généraux, Inspecteurs, Chargés de mission] D[Départements] MP[Missions permanentes] CODIR[CODIR ELARGI] COPAIRS[COPAIRS] IRF[Inspecteur référent de la formation] IG --- PA IG --- C IG --- SG IG --- SGA IG --- CC IG --- SA IG --- IGI IGI --- D IGI --- MP IGI --- CODIR IGI --- COPAIRS IGI --- IRF </pre> Départements - Déontologie et enquêtes administratives - Administration et modernisation des juridictions et des structures déconcentrées du ministère de la justice - Conduite des politiques publiques, par l'administration centrale - Processus d'élaboration des décisions de justice (action publique, civil, pénal, commercial et social) - Exécution des décisions de justice concernant les majeurs et les mineurs, notamment par l'administration pénitentiaire et la protection judiciaire de la jeunesse - Evaluation des politiques publiques interministérielles Missions permanentes - Coordination des inspections des chefs de cours - Animation et suivi de l'activité internationale - Impulsion et coordination dans la mise en œuvre des fonctions de contrôle et de conseil des inspecteurs santé et sécurité au travail CODIR ELARGI COPAIRS Inspecteur référent de la formation
ИТАЛИЯ	Главният инспекторат, като изключим ръководителя на инспектората и заместник-ръководителя, магистратите-инспектори и административните служители, изпълняващи инспекционни функции, има своя вътрешна структура, която включва административен служител, секретариати на ръководителя и на заместник-ръководителя, служба за проучвания и иновации, звено за информационна техническа поддръжка, отдел за възлагане на задачи, инспекционен отдел, статистически отдел, отдел „Човешки ресурси и протокол“. • секретариатът на ръководителя • секретариат на заместник-ръководителя, • служба за научни изследвания и иновации, • отдел „Техническа поддръжка в областта на информационните технологии“, • служба „Човешки ресурси и протокол“ (Служба за управление на персонала, служба „Протокол“, превозни средства, Архиви), • служба „Финанси и счетоводство“ (Служба „Финанси“, Счетоводство и командировъчни разходи, Икономическа и логистична служба), • отдел „Инспекции и изследвания“ (инспекционна служба, статистическа служба, служба за научни изследвания).

ПОРТУГАЛИЯ

Схемата на организационната структура на Висшия съдебен съвет е следната:

ИСПАНИЯ

Инспекционният отдел на Висшия съдебен съвет се състои от:

- *Ръководител на инспекционната служба*
- *Централно звено за инспекция* — което включва ръководителя на инспекционната служба, съдия и съдия-докладчик към ръководителя на инспекционната служба
- *Пет инспекционни отдела, организирани по съдилищата* (Инспекционен отдел по граждански дела, Инспекционен отдел по наказателни дела, Инспекционен отдел по административно съдопроизводство, Инспекционен отдел по социални дела, Инспекционен отдел по семейни дела и дела, свързани с малолетни и непълнолетни деца и изпълнение на наказанията), и ръководени от делегирани инспектори (координатори на отдела) и съдия-докладчик, и включващи в състава си съдии и съдебни секретари.
- *Сектор „Статистика“*

Ръководителят на инспекционната служба и сектор „Статистика“ разполагат с

	помощен административен персонал. Членовете се назначават чрез конкурс, който оценява и качествата и уменията. Оценяват се и други елементи, като например специфични познания в областите на компетентност на отдела, където ще бъдат назначени, относно функционирането на службите за правораздаването и инспекционните дейности, методите за управление на новите технологии и т. н.
	4) ДРУГИ ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОРГАНИ, КОНТРОЛИРАЩИ ОРГАНИЗАЦИЯТА, ФУНКЦИОНИРАНЕТО И ДЕЙНОСТИТЕ НА СЪДЕБНАТА СИСТЕМА
АЛБАНИЯ	В Албания проверката на службите и органите на съдебната власт се осъществява от няколко независими конституционни органа, чиито задачи и функции са уредени в Конституцията, но също така и в специално законодателство. Освен това конкретни органи проверяват икономическите и финансовите служби, съдебните служби и прокуратурите, административните служби (проверка на дейността на държавните органи през календарната година; икономически и финансов контрол; преглед на конституционосъобразността на законовите и подзаконовите актове на държавните органи; проверка на имуществото, имиджа и оценяването на професионалните умения на съдиите и прокурорите); проверка на дейността на Независимата квалификационна комисия; проверка на приложимостта на съдебните правила и на правилата за наказателно преследване; проверка на професионалната дейност на съдиите, прокурорите, съдебната администрация и на администрацията на прокуратурите, на членовете на Върховния съд и на кабинета на Главния прокурор; проверка на дейността на държавните органи за прилагане на действащото законодателство, свързано с държавната служба; проверка на прилагането на съществуващото законодателство за защита на личните данни).
БЕЛГИЯ	В Белгия Сметната палата има обща компетентност за външен контрол върху бюджетните, счетоводните и финансовите операции на федералната държава и на нейните органи, включително съдилища.
БЪЛГАРИЯ	В България Висшият съдебен съвет (ВСС), Инспекторатът към Висшия съдебен съвет (ИВСС), Сметната палата, Върховните съдилища и Главният прокурор извършват проверки на професионалната дейност на съдебните органи в съответствие с техните специфични компетенции: — <i>Инспекторатът към ВСС</i> проверява дейността на съдебните органи без да засяга независимостта на съдиите, прокурорите и следователите при осъществяване на техните функции. — Горестоящият съд, съответно прокуратура извършват периодични проверки и ревизии на дейността на по-долустоящите съдебни, съответно прокурорски органи. — ВСС образува дисциплинарни производства срещу магистрати, организира изграждането и осигурява функционирането на система за финансово управление и контрол в органите на съдебната власт, както и вътрешен одит при усвояването и управлението на бюджетните ресурси; — Сметната палата извършва одити и изготвя доклади относно финансовата дисциплина и състоянието на бюджета на съдебните органи.
ФРАНЦИЯ	Във Франция на административните ръководители на апелативните съдилища [бел. ръководителите на съдиите и на прокурорите към съответния апелативен съд] се възлагат - от съответните съдебна и прокурорска колегия на Висшия съдебен съвет

	по силата Кодекса за съдебната организация - правомощия за извършване на проверки на дейността на органите на съдебната власт [бел. пр. в техния съдебен район]. Също така „Службата за вътрешен контрол“ е специална служба на затворническата администрация, която извършва вътрешни проверки на дейността на затворническите служби.
ИТАЛИЯ	В Италия Главният инспекторат е единственият орган, който отговаря за проверката на правилното функциониране на административните служби на съдебните органи, както и за докладването за обхвата и целесъобразността на професионалната дейност на магистратите, и за способностите, усърдието и поведението на длъжностните лица, назначени в проверяваната служба. В рамките на Министерството на правосъдието има отдели, които се занимават с проверки, свързани например с изграждането на съдилища, с административния персонал, мировите съдии и почетните съдии. Министерството на икономиката и финансите проверява административната и счетоводната редовност на съдебните служби, в допълнение към проверките на разходите на съдебната власт, които се извършват чрез извадки по време на обичайните проверки на Главния инспекторат на Министерството на правосъдието. Сметната палата се произнася относно евентуално нанесените вреди на Министерството на финансите.
ПОРТУГАЛИЯ	В Португалия съществуват няколко други специфични органа, чиято компетентност е ограничена, като например Висшият съвет на административните и фискалните съдилища, Висшият съвет на прокуратурата или Висшият съвет на мировите съдии. ВСС участва в прегледа и проверката на управлението на съдилищата.
РУМЪНИЯ	В Румъния съдилищата се проверяват от съдебни инспектори, които са съдии, а прокурорите се проверяват от съдебни инспектори, които са прокурори.
ИСПАНИЯ	Освен инспекционната служба към Генералния съвет на съдебната власт съществуват и други органи, които упражняват инспекционна дейност по отношение на съдилищата: ➤ Председателят на Върховния съд: ръководи инспектората и контролира работата на колегиите и отделенията на съда, ➤ Председателят на Националния специализиран съд (Audencia Nacional): упражнява функциите си съвместно с колегиите и централните съдилища, ➤ Председателите на Висшите съдилища на автономните области, ➤ Председателите на съдилищата към Висшия специализиран съд (Audencia Nacional). В съответните съдилища председателите на колегии на съдилищата и съдиите изпълняват контролни функции. На национално равнище, ➤ министерството на правосъдието осъществява надзор върху дейността на централните служби на министерството, ➤ Главната прокуратура на държавата (<i>Fiscia Generalòdel Estado</i>) разполага със собствена система за инспекция, която проверява спазването на циркулярните писма, инструкциите и становищата, издадени от прокуратурата, извършва одит на работата на прокуратурата и препоръчва подобрения за отстраняване на евентуални недостатъци. Прокуратурата трябва също така да гарантира, че правораздавателната функция се упражнява ефективно в съответствие със закона и в определените срокове.

	5) ПЛАН ЗА ИНСПЕКЦИЯ
АЛБАНИЯ	В Албания Висшият инспектор на правосъдието, след свикване на Общото събрание на инспекторите и съгласуване с инспекторите, по инициатива на заинтересованите страни, предвидени в член 194, параграф 4 от изменения закон № 115/2016 „за ръководните органи на съдебната власт“, одобрява годишния план за проверки.
БЕЛГИЯ	В Белгия решението се взема от Висшия съдебен съвет чрез неговата консултативна и разследваща комисия.
БЪЛГАРИЯ	В България годишният план се изготвя въз основа на анализ на годишните доклади на съдилищата, прокуратурата и следствените органи, въз основа на актове, изготвени при предишни проверки на ИВСС, при които са установени повече или по-съществени пропуски, както и въз основа на постъпили сигнали за дейността на конкретни органи на съдебната власт.
ФРАНЦИЯ	Във Франция инициативата може да бъде поета от министъра на правосъдието, председателите на апелативните съдилища и директорите на централната администрация, които могат да сезират кабинета на министъра на правосъдието, за да започне проверка в рамките на годишна програма или при сигнал за трудности.
ИТАЛИЯ	В Италия, съгласно член 7 от Закон № 1311 от 1962 г., решенията за обикновени проверки се вземат от ръководителя на Главния инспекторат. Министърът може по всяко време, когато счете за необходимо, да разпорежи проверки в органите на съдебната власт, както и да разпорежи „частични проверки“, а съгласно член 12 от същия закон той може да използва общата проверка за извършване на „административни разследвания“ на служители от съдебната власт и на всяка друга категория служители, работещи в Министерството на правосъдието.
ПОРТУГАЛИЯ	В Португалия решенията за извършване на проверки се вземат от инспекционните и дисциплинарните състави на Постоянния съвет или от Пленарния съвет на Висшия съдебен съвет.
РУМЪНИЯ	В Румъния решението се взема от ръководителя на Инспектората в съответствие с годишен план и от Висшия съдебен съвет, след което ръководителят на Инспектората издава заповедта.
ИСПАНИЯ	Годишната програма за физически и телематични проверки, изготвяна през октомври всяка година за следващата година, трябва да бъде одобрена от Постоянния комитет.
	6) МЕТОДИКА И ЕТАПИ НА ПРОВЕРКАТА
АЛБАНИЯ	В Албания методиката на инспекционната дейност е уредена със Заповед № 121 от 30.12.2022 г. на Висшия инспектор на правосъдието и е публикувана на официалния интернет сайт на Службата на Висшия инспектор на правосъдието. Въпреки че не използва други методически модели, Службата на Висшия инспектор на правосъдие винаги се е позовавала на най-добрите международни практики, включително на докладите на Комисията на Съвета на Европа за ефективност на

	правосъдието (CEPEJ), но също така и на методиката за проверка на британския инспекторат.
БЕЛГИЯ	В Белгия методиката на одита е определена в съответствие с международните стандарти (стандартите на ISSAI и насоките на INTOSAI). В основаващ се на одиторските стандарти наръчник се определя методиката, която трябва да се следва при специалните разследвания.
БЪЛГАРИЯ	В България различните видове проверки се извършват в съответствие с методиките, приети от Инспектората и публикувани на неговия интернет сайт. Методиките се изготвят от работни групи, обсъждат се на заседание на Инспектората и се приемат с решение на Инспектората.
ФРАНЦИЯ	Френският инспекторат на правосъдието също така разполага с критерии за проверка на професионалната дейност, с диагностични ръководства за управлението на съдилищата от страна на ръководителите и с методическо ръководство за преглед на състоянието.
ИТАЛИЯ	В Италия съществува методика за обикновените проверки, която представлява „модел на проверката“ (серия от формуляри, изготвени от Главния инспекторат, които се попълват от ръководителите на проверяваните служби и членовете на проверяващия екип), определен от ръководителя на инспектората в съответствие с общите насоки на министъра. В момента се финализира методическото ръководство за инспекционната дейност, в което се посочват и определят целите/задачите на инспекционната дейност, правилата за поведение на инспекционните екипи, насоките, задълженията на ръководителя и/или заместник-ръководителя на Главния инспекторат, на различните отдели на Главния инспекторат, на ръководителя на инспекционния екип и на инспекторите, различните етапи на обикновените/редовните проверки, дейностите, които трябва да бъдат извършени по време на инспекцията, и начина, по който да бъдат извършени, задълженията на инспекторите и др.
ПОРТУГАЛИЯ	В Португалия не съществува модел на проверка и методът, който трябва да се следва, се определя от Висшия съдебен съвет.
РУМЪНИЯ	В Румъния условията и реда за извършване на проверки са определени в наредба, одобрена от главния инспектор.
ИСПАНИЯ	В Испания с решение на пленума на Генералния съвет на съдебната власт (CGPJ) от 20 декември 2012 г. е одобрено Ръководството за критериите за провеждане на проверки, което впоследствие е преразгледано на 22 юли 2013 г. То включва основанието, целите, обхвата, критериите за ориентация, методиката на подготовка, структурата, планирането (общ план и годишен план) и програмирането (работни програми, вид на проверките, работен график, екипи за проверки и помощен персонал) на дейността по проверка, методиката на физическите и виртуалните проверки и докладите. През септември 2013 г. е актуализирано ръководството на инспектората. То включва набор от ръководства, протоколи и работни планове. В началото на юли 2020 г. инспекционната служба завърши изготвянето на протокол за извършване на телематични проверки, който е одобрен с Решение 6-8 на Постоянната комисия от 16 юли 2020 г.

	7) ИНСПЕКЦИОННИ СЪСТАВИ
АЛБАНИЯ	Инспекционният състав на Висшия инспекторат в Албания се състои от най-малко трима инспектори.
БЕЛГИЯ	В Белгия проверката се ръководи от член (задължително магистрат в случай на <i>специално разследване</i>), който направлява дейността на спомагателния комисия, съставен от магистрати и служители без статут на магистрати, подпомагани от одитори, членове на административния персонал на Висшия съдебен съвет. Одиторите и председателят на ръководния комитет осъществяват основно контролните операции. При някои конкретни разследвания членовете на ръководния комитет присъстват и по време на инспекционните дейности (изслушванията).
БЪЛГАРИЯ	В България проверките, предвидени в годишната програма, се извършват от определени чрез жребий екипи, които включват инспектор и двама експерти с юридическо образование. Проверките, образувани вследствие на постъпили сигнали, възложени от ВСС или по самосезиране се извършват от екипи - инспектор и експерти, определени на случаен принцип чрез електронно разпределение по реда на постъпване на сигнала. В проверките на имуществените декларации, подадени от магистратите, участват инспектор и двама експерти – с юридическо и с икономическо образование.
ФРАНЦИЯ	Във Франция инспекционният състав се състои от най-малко двама инспектори. Броят на инспекторите обаче може да бъде по-голям в зависимост от естеството на задачата, обхвата на разследването, което трябва да се проведе, броя на лицата, които трябва да бъдат изслушани, и трудността или сложността: например до осем инспектори за проверка на функционирането на съд от група I. Всеки член на състава, под ръководството на ръководителя на състава, който сам работи като инспектор, съдейства за организирането и провеждането на операциите и разследванията. Могат да бъдат мобилизирани референти, така че да се гарантира спазването на графика, съставянето на документацията, организирането на посещения и пътувания, както и планирането на изслушванията.
ИТАЛИЯ	В Италия, в зависимост от големината на проверяваните съдебни служби, съставът включва от 1 до 4 инспектиращи магистрати и от 3 до 10 административни инспектори. Инспектираният(ите) магистрат(и) ръководи (ръководят) операциите, а административните инспектори проверяват данните, предоставени от проверяваните служби, и се свързват с ръководителя на състава при установяване на критични обстоятелства.
ПОРТУГАЛИЯ	В Португалия отделът „Инспекция и дисциплина“ се състои от следните лица: - председателят на ВСС, който председателства, - заместник-председателят на ВСС, който председателства в отсъствието на председателя, - член на съдийския надзорен комитет на Второинстанционния съд, - двама членове на съдийската колегия на Първоинстанционния съд, - един от членовете на ВСС от квотата на президента на Републиката, - трима членове на ВСС от квотата на Народното събрание, - съдия-докладчик. При образуването на производство по разследване, в рамките на разследването на съдебните служби (Sindicância), Висшият съдебен съвет назначава разследващо лице,

	което обявява образуването на производството чрез известие, публикувано на сайта на Висшия съдебен съвет, със съобщение до главния прокурор на Републиката, адвокатската колегия, колегията на съдебните изпълнители и съдебните представители и до съвета на съдебните секретари.
РУМЪНИЯ	В Румъния инспекционните екипи се състоят от съдебни инспектори, съдии или прокурори, в зависимост от проверяваната служба, назначени от главния инспектор.
ИСПАНИЯ	В Испания проверките се извършват от инспекционните състави под ръководството, контрола и надзора на ръководителя на инспекционната служба. Изслушванията в рамките на проверките се провеждат от екип, състоящ се от поне един помощник-инспектор (магистрат) и един адвокат (съдебен секретар на инспекционната служба).
	8) ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА ИНСПЕКЦИОННАТА ПРОВРЕКА
АЛБАНИЯ	Между три и девет месеца.
БЕЛГИЯ	Средно от шест до дванадесет месеца.
БЪЛГАРИЯ	В България продължителността на проверките варира - обикновено е една седмица, но може да продължи две седмици в по-големите съдилища/прокуратури и няколко месеца в най-големите съдилища/прокуратури, в зависимост от броя на проверяваните магистрати и разглежданите дела и преписки.
ФРАНЦИЯ	Средно шест месеца.
ИТАЛИЯ	Средният/стандартният срок е от 4 до 5 месеца за извършване на проверката и изготвянето на доклада.
ПОРТУГАЛИЯ	Между три и шест месеца.
РУМЪНИЯ	В Румъния сроковете за провеждане на проверката и изготвяне на доклада не са строго установени. Те се определят в зависимост от предмета на проверката, броят на магистратите, работещи в съответната служба, и обема на дейността на проверяваната служба.
ИСПАНИЯ	В Испания физическите и телематичните посещения обикновено продължават един или два дни за всеки проверяван съдебен орган, а докладът от посещението се изготвя средно за 45 дни, въпреки че в някои случаи това може да отнеме повече време. Виртуалните проверки се извършват на всеки шест месеца във всички съдебни органи в страната (над 4000) и приключват за около три месеца. Обикновено докладите се изготвят на следващия ден след подаване на искането или най-много в рамките на една седмица, освен в случаите на по-дълги срокове.
	9) ПОЛУЧАТЕЛИ НА ОКОНЧАТЕЛНИЯ ДОКЛАД
АЛБАНИЯ	Окончателният вариант на доклада от проверката се изпраща: на проверяваните магистрати

	2. на проверявания орган (съд/прокурор).
БЕЛГИЯ	Окончателните доклади се изпращат за одобрение от Общото събрание на ВСС, което след това ги изпраща на министъра на правосъдието, на Камарата на народните представители [Народното събрание], на Сената, както и на ръководителите на съдилищата и съответните прокуратури.
БЪЛГАРИЯ	Актът за резултатите от проверката се изпраща на проверявания съдебен орган, на горестоящия съдебен орган и на компетентната колегия на Висшия съдебен съвет. Актовете за резултатите от проверките се връчват на проверяваните съдии, прокурори и следователи, които могат да подадат възражение срещу констатациите или препоръките в акта пред главния инспектор, който се произнася с решение. След като акта стане окончателен (след произнасяне на главния инспектор по постъпилите възражения) същият се изпраща на съответната колегия на ВСС и на по-горестоящия орган на съдебната власт. Актовете за резултатите от проверките са публични и се публикуват на страницата на ИВСС. За резултатите от проверка по сигнал, писмено се уведомява подалото сигнала лице. Констативните протоколи, с които приключват проверките за забавено правосъдие се изпращат на министъра на правосъдието, решенията в производствата по ЗЗЛД се изпращат на подателя на сигнала, а докладите от проверките за интегритет, при основателност на сигнала, ведно с предложение за образуване на дисциплинарно производство се изпращат на съответната колегия на ВСС, като проверявания магистрат винаги се уведомява за резултата от проверката. При противоречива съдебна практика, установена в рамките на тематична проверка се изготвя анализ, като ИВСС сигнализира компетентните органи за отправяне на искане за приемане на тълкувателни решения или тълкувателни постановления. В резултат от анализа на актовете от извършени тематични проверки ИВСС изпраща сигнали и предложения до Министерство на правосъдието за предприемане на законодателни промени.
ФРАНЦИЯ	Окончателните доклади се изпращат до кабинета на пазителя на печата, министър на правосъдието, и на административните ръководители на проверяваната служба.
ИТАЛИЯ	Докладът се изпраща на различните отдели на Министерството на правосъдието, на Висшия съдебен съвет и на ръководителите на окръжните служби. Ръководителят на инспектората оценява чрез магистратите, отговарящи за вътрешните работи на Инспектората, докладите и представя на министъра на правосъдието дисциплинарно предложение или предложение за прекратяване.
ПОРТУГАЛИЯ	Докладът се предава на Висшия съдебен съвет, за да предприеме мерките, които зависят от него, или да предложи на члена на правителството, отговарящ за правосъдието, мерките, които изискват намесата на правителството, без да се засягат правомощията, които председателите на съдилищата имат в тази област.
РУМЪНИЯ	Докладът се съобщава на проверяваната служба, преди да бъде изпратен за одобрение от ВСС, за да се даде възможност за евентуално повдигане на възражения срещу констатациите.
ИСПАНИЯ	Протоколите от проверките се съобщават на ръководителите на проверявания съдебен орган (председатели на отделения или колегии, магистрати и съдебни секретари на колегии, магистрати или съдии и секретари на едночленните органи), които могат да подадат жалби в срок от десет календарни дни. След като бъдат повдигнати възражения или изтече срокът за подаването им,

	ръководителят на инспекционния отдел издава решение, с което потвърждава или изменя съдържанието на доклада. След като бъде подписан, докладът се съобщава на председателя и секретаря на Висшия специализиран съд (Audencia Nacional) или на съответния Висш съд, а външните предложения се представят на неговите адресати. Административните ръководители на органа, както и председателят и секретарят на Висшия специализиран съд (Audencia Nacional) или на Висшия съд, на чието подчинение е проверяваният орган, се уведомяват за започването и приключването на проверката. Получателите на докладите на инспекционната служба са Постоянният комитет, Генералният секретариат или техническият орган на ВСС, който го е поискал.
--	--